

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/19/2015
Identifikačné číslo spisu:	3014200354
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3014200354.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej, a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa: I.. T. R., W. XX/X, M., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. novembra 2014, č. k. 12Sd/115/2014-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. novembra 2014, č. k. 12Sd/115/2014-50, **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutia odporkyne zo dňa 20. marca 2014 č. XXX XXX XXXX -I. a č. XXX XXX XXXX -II. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250l ods. 2 OSP tak, že odporkyni ich náhradu nepriznal.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX -I. bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok v sume 173,40 eur mesačne od 1. februára 2014 podľa §§ 65 ods. 1 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b/ nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX -II. rozhodla podľa § 263 ods. 10 a § 112 ods. 2 zákona o sociálnom poistení tak, že od 1. februára 2014 sa bude navrhovateľovi vyplácať invalidný dôchodok v sume 211,70 eur mesačne a súčasne sa mu od tohto dňa odníma starobný dôchodok (v sume 173,40 eur mesačne) s odôvodnením, že dňom úpravy výplaty dôchodkov, od 1. februára 2014 zaniká nárok na dôchodok, ktorého suma je nižšia. K uvedenému dňu je suma invalidného dôchodku 211,70 eur mesačne a suma starobného dôchodku je 173,40 eur mesačne.

Podľa názoru krajského súdu vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v konaní o invalidný

dôchodok navrhovateľa krajský súd už konal a rozhodol rozsudkom č. k. 12Sd/316/2011-105 z 20. septembra 2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/1/2013 dňa 29. januára 2014. Navrhovateľ už v tom čase namietal nezákonnosť rozhodnutia o priznaní dávky dôvodiac tým, že mu nebola započítaná doba zamestnania vo zvýhodnenej I. pracovnej kategórii u zamestnávateľa Novácke chemické závody ako brigádnik po maturite od 2. júla 1964 do 1. novembra 1965 a neskôr od roku 1970 do 1986. Z rovnakého dôvodu namietal nezákonnosť aj rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku. Rozpor videl aj v sume invalidného dôchodku 178,70 eur od 1. januára 2009 a v sume starobného dôchodku 173,40 eur.

Posúdením zákonnosti postupu a rozhodnutí odporkyne krajský súd tieto rozhodnutia podľa §250q ods. 2 OSP potvrdil. Konštatoval, že v posudzovanej veci bol riadne zistený skutkový stav a napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX -I. odporkyňa odôvodnila v súlade s §209 zákona o sociálnom poistení a suma starobného (v rozsudku na strane 3 nesprávne uvedené invalidného) dôchodku bola vypočítaná správne s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky aj so zohľadnením zamestnania o zvýhodnenej pracovnej kategórii. Vzhľadom k tomu, že dňom úpravy výplaty dôchodkov, k 1. februáru 2014, podľa § 263 ods. 10 zákona o sociálnom poistení zaniká nárok na dôchodok, ktorého suma je nižšia, k uvedenému dňu je suma invalidného dôchodku 211,70 eur mesačne a suma starobného dôchodku je 173,40 eur mesačne, odporkyňa rozhodla správne, keď navrhovateľovi odňala od 1. februára 2011 starobný dôchodok. Navrhovateľovi sa bude naďalej vyplácať suma invalidného dôchodku vo výške 211,70 eur mesačne. Starobný dôchodok bol priznaný podľa preukázateľných skutočností a v súlade s platnými predpismi. Krajský súd pre úplnosť zdôraznil, že na výpočet dôchodku sa podľa § 79a zákona o sociálnom poistení použil priemerný osobný mzdový bod 1,1561 z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok, pretože tento je vyšší.

Navrhovateľ sa proti rozsudku krajského súdu včas odvolal. Napadnutý rozsudok považoval za nesprávny z dôvodu, že krajský súd nezistil skutkový stav pri vydaní svojho rozhodnutia vo veci priznania invalidného dôchodku a nezaoberal sa dôvodmi neprávneho výpočtu sumy invalidného dôchodku na základe odpracovaných 18 rokov v I. pracovnej kategórii a viac ako 3 roky v II. pracovnej kategórii. V uvedenej súvislosti poukázal na právnu legislatívu v Českej republike pri priznaní invalidného aj starobného dôchodku, kde sa zohľadňujú všetky odpracované doby odpracované v rizikových kategóriách (I.a II. pracovnej kategórie) znížením veku na odchod do starobného, resp. invalidného dôchodku. V danom prípade sa tak tomu nestalo. Z dôvodu, že krajský súd sa nezaoberal predloženými návrhmi, ignoroval predložené písomné dôkazy a pri rozhodovaní sa riadil len vyjadreniami odporkyne, nesprávne vyhodnotil zvýhodnené kategórie zamestnaní v I. a II. pracovnej kategórii a rozhodol nesprávne. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zaviazal odporkyňu vydať nové rozhodnutie, kde posúdi nárok na invalidný dôchodok a jej sumu určí v zmysle platných predpisov o sociálnom zabezpečení do 31. decembra 2003 s použitím platného zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že pre výšku starobného dôchodku bola zhodnotená celá preukázaná doba zamestnania. Výmeriavacie základy, z ktorých bol zistený priemerný osobný mzdový bod na výpočet starobného poistenia boli zhodnotené podľa evidenčných listov dôchodkového poistenia vyhotovených a potvrdených zamestnávateľom. Správnosť hodnotenia dôb v príslušnej kategórii bola potvrdená rozsudkom krajského súdu v Trenčíne č.k. 12Sd/316/2011-105 z 20. septembra 2012 a následne rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/1/2013 z 29. januára 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, ktorý podľa tretej hlavy piatej časti OSP preskúmal na základe opravného prostriedku navrhovateľa dve rozhodnutia odporkyne v právnej veci o starobný dôchodok z rovnakého dňa 20. marca 2014. Rozhodnutím označeným I. bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok od 1. februára 2014 v sume 173,40 eur mesačne. Rozhodnutím označeným II. bolo rozhodnuté podľa § 263 ods. 10 a § 112 ods. 2 zákona o sociálnom poistení o výplate invalidného dôchodku od 1. februára 2014 a súčasne o odňatí starobného dôchodku od 1. februára 2014.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 263 ods. 10 zákona o sociálnom poistení ak poberateľ invalidného dôchodku uvedeného v odsekoch 1, 5 až 7 splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku podľa tohto zákona, vypláca sa ten dôchodok, ktorý je vyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov sa vypláca ten dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty týchto dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Dôchodkový vek, určený podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení navrhovateľ dovŕšil 3. apríla 2008. Z dávkového spisu vyplýva, že navrhovateľ k uvedenému dňu splnil aj podmienku získania aspoň 15 rokov dôchodkového poistenia (zamestnania) len s prihladením na doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky v rozsahu 10 728 dní (na účely výpočtu dôchodku je to 29,3918 rokov obdobia dôchodkového poistenia).

Podľa § 66 ods. 1 suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 274 ods. 1, 2 veta prvá a druhá zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú. Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu.

Z pripojených spisov krajského súdu a dávkového spisu odporkyne mal odvolací súd za preukázané, že o starobný dôchodok navrhovateľ požiadal žiadosťou spísanou 18. decembra 2013. V čase podania žiadosti o starobný dôchodok bol navrhovateľ invalidný dôchodca. Starobný dôchodok bol priznaný rozhodnutím I. z 20. marca 2014. Súčasne rozhodnutím II. dňa 20. marca 2014 bolo rozhodnuté o výplate invalidného dôchodku od 01.02.2014 a o odňatí starobného dôchodku od 01.02.2014. Tieto rozhodnutia bolo predmetom preskúmania súdom podľa tretej hlavy piatej časti OSP.

Rozhodnutie správneho orgánu vydané v správnom konaní predstavuje aplikáciu hmotnoprávnej normy. Podmienkou jej vydania je súlad s predpismi hmotného práva, na základe ktorých je vydávané. Rozhodnutie súčasne musí byť v súlade aj s predpismi procesného práva, ktoré zabezpečujú uplatnenie zásady zákonnosti a vecnej správnosti v procese rozhodovania. Najdôležitejšou časťou rozhodnutia je výrok, pretože obsahuje rozhodnutie vo veci, ktorá musí byť jednoznačne špecifikovaná. Iba vo výroku rozhodnutia možno vysloviť vznik, zmenu alebo zánik individuálneho právneho aktu, ktorým sa zakladajú práva, určujú povinnosti, prípadne menia právne vzťahy. V tejto časti rozhodnutia sa tiež autoritatívne deklarujú určité právne stavy. Výrok však musí byť formulovaný presne, určito, stručne a musí úplne vyjadrovať vyriešenie veci, ktorá je predmetom správneho konania. Z výroku musí byť predovšetkým zrejmé, čo bolo predmetom rozhodovania, na základe akého právneho predpisu a na základe ktorého právneho ustanovenia správny orgán rozhodoval (R 108/1999).

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého odporkyňa rozhodla v prejednávanej právnej veci v súlade so zákonom, keď jej úlohou bolo rozhodnúť o

žiadosti (poberateľa invalidného dôchodku) o starobný dôchodok.
Žiadateľ žiadal tento dôchodok priznať od 1. februára 2014.

Z dôvodu, že o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok z 25. februára 2014 bolo rozhodnuté 20. marca 2014, úlohou odporkyne bolo rozhodnúť aj podľa § 263 ods. 10 v spojení s § 112 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd náležite preveril tvrdenia navrhovateľa týkajúce výplaty invalidného dôchodku a starobného dôchodku súčasne od 1. februára a vo veci vecne správne a zákonne rozhodol, keď preskúmané rozhodnutia napriek odvolacím dôvodom vzneseným v opravnom prostriedku navrhovateľa proti preskúmaným rozhodnutiam potvrdil.

Odvolací súd z obsahu všetkých podaní navrhovateľa mal za preukázané, že tieto sa týkali namietaného postupu pri vypočítaní výšky dôchodkovej dávky pri preukázaní 18. rokov v I. pracovnej kategórii a viac ako 3 rokov v II. pracovnej kategórii. Z obsahu dávkového spisu odporkyne odvolací súd zistil, že tieto námietky sú zhodné a totožné s námietkami navrhovateľa vznesenými v predchádzajúcich konaniach o invalidný dôchodok, v ktorých sa domáhal priznania invalidného dôchodku v správnej výške, so započítaním a zhodnotením pri výpočte výšky dôchodku aj dôb získaných vo zvýhodnených pracovných kategóriách.

Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/1/2013 z 29. januára 2014, v konaní o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok bolo rozhodnuté s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia do 31. decembra 1992 získané v súlade s čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení podľa právnych predpisov Českej republiky, aj s prihliadnutím na zamestnanie zaradené do zvýhodnenej pracovnej kategórie. Po doplnení dokazovania potvrdením z 21. októbra 2011 bývalého zamestnávateľa Novácke chemické závody, a. s. v konkurze, Nováky bolo zistené, že navrhovateľ vo zvýhodnenej II. pracovnej kategórii vykonával zamestnanie len v rozsahu od 1. septembra 1964 do 23. septembra 1965. V rovnakom rozsahu je zamestnanie vo zvýhodnenej II. pracovnej kategórii potvrdené aj na evidenčných listoch dôchodkového zabezpečenia vyhotovených jeho zamestnávateľom. Z uvedených dôvodov nebolo možné zhodnotiť zvýhodnenú pracovnú kategóriu v takom rozsahu, ako bola zhodnotená rozhodnutím z 1. decembra 2010 číslo XXX XXX XXXX, ktoré bolo rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 24. júna 2011 č. k. 12Sd/222/2009-215 zrušené, teda v rozsahu 18 rokov v I. pracovnej kategórii, pretože navrhovateľ nevykonával zamestnanie v I. pracovnej kategórii, ale len v II. pracovnej kategórii.

Ďalej z vyššie uvedeného rozsudku je nepochybne zrejmé, že v dôsledku tej skutočnosti, že zamestnávateľ navrhovateľa mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky k 31. decembru 1992 sídlo na území Českej republiky, všetky doby zabezpečenia, ktoré navrhovateľ získal pred 1. januárom 1993, sa považujú za doby zabezpečenia Českej republiky. Na rozhodnutie o dôchodkových nárokoch navrhovateľa za doby zabezpečenia do 31. decembra 1992, nie je príslušná odporkyňa, ale orgány sociálneho zabezpečenia Českej republiky. Česká správa sociálneho zabezpečenia, tak aj postupovala a rozhodnutím č. I zo 4. januára 2013 číslo XXX XXX XXX/XXX, priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok od 18. augusta 2005 a rozhodnutím č. II zo 4. januára 2013, navrhovateľovi zvýšila od 3. apríla 2008 starobný dôchodok.

Krajský súd dôsledne skúmal postup, ktorý predchádzal vydaniu preskúmaných rozhodnutí a samotnú ich zákonnosť. Odvolací súd nemohol prisvedčiť tvrdeniam odvolateľa, týkajúcich sa opakujúcich námietok výpočtu (teoretickej) sumy starobného dôchodku k 1. februáru 2014 vypočítanú podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa tak postupovala z dôvodu, že v rozhodnom období navrhovateľ získal úhrnom len 4 790 dní dôchodkového poistenia, to znamená 13, 1233 rokov dôchodkového poistenia podľa § 63 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení z dôchodkového poistenia Slovenskej republiky, musela odporkyňa navrhovateľovi priznať podľa čl. 52 ods. 1 nariadenia (ES) č. 883/2004 v sume zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Odporkyňa správne postupovala, keď teoretickú sumu starobného dôchodku vypočítala aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení účinnom do 31. decembra 2003. Určila ju z priemerného mesačného zárobku za kalendárne roky: 2001, 1999, 1998, 2007, 2000. Konkrétne ju určila zo sumy 135,00 eur a pri výpočte započítala dobu zamestnania 41 rokov. Zdôraznila, že na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. Starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. je 66,50% priemerného mesačného zárobku, to znamená 89,77500 eur mesačne. Teoretická suma starobného dôchodku podľa uvedeného zákona bola vypočítaná v sume 89,77500 eur mesačne. Z dôvodu, že starobný dôchodok z dôchodkového poistenia Slovenskej republiky možno v prípade navrhovateľa podľa čl. 52 ods. 1 nariadenia (ES) priznať len v sume zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, sumu starobného dôchodku získanú podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia I. teoretická suma starobného dôchodku patriaca k 1. februáru 2014 podľa zákona č. 100/1988 Zb. bola vypočítaná v sume 31,40 eur mesačne s tým, že k uvedenej sume patria úpravy podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 49,92 eur mesačne na 81,40 eur mesačne (úprava sa určila súčtom súm 35,19 eur a 14,73 eur) a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o 4,90 eur mesačne na 86,30 eur mesačne.

Namietaný postup hodnotenia dôb v pracovných kategóriách bol riešený v sporoch o invalidný dôchodok. Samotnú žiadosť o starobný dôchodok navrhovateľ podal až po doriešení tejto právnej otázky vyplývajúcej z rozhodnutia odporkyne z 25. novembra 2011 č. XXX XXX XXXX X, ktoré bolo potvrdené Krajským súdom v Trenčíne č. k. 12Sd/316/2011-105 z 20. septembra 2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/1/2013 zo dňa 29. januára 2014.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolaniu navrhovateľa nevyhovел a vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3, v spojení s 219 ods. 1 a s § 246c ods. 1 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľovi konania nepriznal (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a s § 246c ods. 1 OSP), lebo navrhovateľ v odvolacom konaní úspešný nebol.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.